



REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA

KLASA: 021-01/13-01/00029

URBROJ: 533-19-14-0003

Zagreb, 13. siječnja 2014.

Vlada Republike Hrvatske
Trg svetog Marka 2
10000 Zagreb

Predmet: Zastupničko pitanje dr. sc. Mirele Holy u vezi sa seizmičkim istraživanjima Jadrana od strane tvrtke Spectrum
- odgovor, daje se

Poštovani,

sukladno naputku sa Stručne radne skupine Koordinacije za gospodarstvo, investicije i fondove Europske unije, da će Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta, umjesto od Vlade određenog Ministarstva gospodarstva, objediniti mišljenja nadležnih tijela državne uprave za odgovor na predmetno zastupničko pitanje, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (u daljnjem tekstu: MZOS) je izradilo sljedeću sintezu primljenih mišljenja.

Sukladno Zakonu o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika (Narodne novine, 94/13), tijelo nadležno za izdavanje odobrenja za provođenje istraživanja i eksploataciju ugljikovodika je Ministarstvo gospodarstva. Pri tom je važno napomenuti da je Ministarstvo gospodarstva ujedno i potpisnik ugovora s tvrtkom Spectrum Geo Limited koja provodi predmetno istraživanje.

Ministarstvo gospodarstva u dostavljenom mišljenju ističe da će Republika Hrvatska na temelju provedenog predmetnog istraživanja, odnosno snimanja 2D seizmičkih podataka, dobiti dragocjene informacije, koje će poslužiti prilikom provođenja javnih nadmetanja za odobrenje istraživanja ugljikovodika, odnosno određivanja blokova/istražnih prostora koji će biti na javnim nadmetanjima ponuđeni potencijalnim investitorima. Ministarstvo gospodarstva navodi i da su, prije donošenja odluke o odabiru tvrtke Spectrum za obavljanje poslova seizmičkog istraživanja Jadrana, održani sastanci i s ostalim potencijalnim pružateljima navedenih usluga, a među ostalim razlozima odabira tvrtke Spectrum je činjenica da je ista tvrtka predmetne radove provodila na području Mediterana (među ostalim i na području Republike Italije) te je ponudila mogućnost da najbrže krene s predmetnim radovima, odnosno, da iste provede u najkraćem mogućem roku. Valja napomenuti i da provođenje predmetnih radova nije predviđeno na odobrenim eksploatacijskim poljima ugljikovodika koja se nalaze na području Jadrana.

MZOS je nadležno tijelo državne uprave samo za izdavanje odobrenja za obavljanje istraživanja koja se provode znanstvenoistraživačkim brodovima u hrvatskom dijelu Jadranskog mora slijedom odredbi Pomorskog zakonika (Narodne novine, 181/04, 76/07, 146/08, 61/11, 56/13).

MZOS je 24. svibnja 2013. godine zaprimilo od Ministarstva vanjskih i europskih poslova prosljeđeni zahtjev Veleposlanstva Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske u Republici Hrvatskoj za odobrenje snimanja 2D seizmičkih podataka epikontinentalnog pojasa Republike Hrvatske u znanstvenoistraživačke svrhe koje bi provodila britanska tvrtka Spectrum Geo Limited u razdoblju od srpnja do listopada 2013. godine. U zahtjevu navode da točan datum početka predmetnog snimanja ovisi o dobivanju potrebnih dozvola, izvršenju ugovora i potrebnih aneksa s Ministarstvom gospodarstva i/ili vladinom agencijom. Uz zahtjev su bile priložene i koordinate područja na kojem bi se provodilo snimanje u znanstvenoistraživačke svrhe, popis posade kao i inicijalni dopis



Veleposlanstva Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske u Republici Hrvatskoj koji nije bio usklađen s navodima iz zahtjeva tvrtke Spectrum Geo Limited. Zbog nejasnoća o svrsi predmetnog zahtjeva, MZOS je više puta Ministarstvu vanjskih i europskih poslova upućivalo zahtjeve za nadopunu podataka.

Tvrtka Spectrum Geo Limited u više je navrata izravno MZOS dostavljalo nadopunu zahtjeva, čime je prekršila protokol o službenoj komunikaciji. MZOS je sve zaprimljene zahtjeve uredno prosljeđivalo Ministarstvu vanjskih i europskih poslova. Svi podaci o snimanjima u znanstvenoistraživačke svrhe kojima je MZOS raspolagalo prosljeđivani su, sukladno Pomorskom zakoniku, Ministarstvu obrane i Ministarstvu pomorstva, prometa i infrastrukture radi izdavanja prethodnih suglasnosti, te Ministarstvu gospodarstva na znanje.

MZOS je 3. srpnja 2013. godine od Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture zaprimilo prethodnu suglasnost za obavljanje zatraženog snimanja u periodu od 15. kolovoza do 15. prosinca 2013. godine. Ministarstvo obrane je 09. srpnja 2013. godine izdalo prethodnu suglasnost za predmetno istraživanje u epikontinentalnom pojasu uz napomenu da je tvrtka Spectrum Geo Limited podnijela zahtjev za snimanje u epikontinentalnom pojasu, a da je iz privitka razvidno da područje istraživanja uključuje teritorijalno more i unutarnje morske vode. Ministarstvo gospodarstva je svoje mišljenje o zahtjevu tvrtke Spectrum Geo Limited za provođenje snimanja 2D seizmičkih podataka epikontinentalnog pojasa Republike Hrvatske u znanstvenoistraživačke svrhe prosljedilo MZOS-u 10. srpnja 2013. godine. U očitovanju navode kako se navedeno snimanje seizmičkih podataka ne smatra istraživanjem mineralnih sirovina u smislu Zakona o rudarstvu (NN 56/13) te da isto nije predmet dozvole i koncesije za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika u smislu konačnog prijedloga Zakona istraživanju i eksploataciji ugljikovodika. Dodatno, Ministarstvo gospodarstva bilo je suglasno s izdavanjem odobrenja tvrtki Spectrum Geo Limited za snimanje 2D seizmičkih podataka u epikontinentalnom pojasu RH radi prikupljanja seizmičkih podataka u svrhu znanstvenog istraživanja.

Na brodu kojim se istraživanja obavljaju u svakom trenutku je prisutan hrvatski znanstvenik zaposlen na Hrvatskom geološkom institutu u Zagrebu. Podacima dobivenim istraživanjem postupa se u skladu s člankom 8. stavkom 6. Pravilnika o tajnosti podataka obrane (Narodne novine, broj: 39/08), što znači da tvrtka Spectrum Geo Limited bez odobrenja nadležnog tijela državne uprave Republike Hrvatske, što je u ovom slučaju Ministarstvo gospodarstva, ne smije dostavljati podatke trećoj strani. Ujedno, nakon završetka predmetnog istraživanja, rezultati se moraju dostaviti i Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode u svom očitovanju navodi da nema saznanja u vezi podataka o štetnom djelovanju 2D tehnologije na floru i faunu Jadranskog mora, jer isti spadaju u deskriptor „Podmorska buka“ budućeg monitoringa (Sustav praćenja i promatranja za stalnu procjenu stanja Jadranskog mora) u okviru Uredbe o uspostavi okvira za djelovanje RH u zaštiti morskog okoliša (NN 136/11) koji će se uspostaviti 1. siječnja 2015. godine, a radi postizanja dobrog stanja morskog okoliša.

Kako ne bi došlo do namjernog uznemiravanja morskih organizama koji se nalaze u kategoriji strogo zaštićenih divljih vrsta, od kojih se posebno ističe morske sisavce iz porodice Delphinidae (Delphinus delphis, Tursiops truncatus), ali i sve ostale vrste kitova (Cetacea), morskih kornjača (Caretta caretta, Chelonia mydas, Dermochelys coriacea) i sredozemnu medvjedicu (Monachus monachus) koji se zateknu u Jadranskom moru, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode u svom očitovanju navodi i mjere predostrožnosti koje je potrebno poduzeti prilikom provođenja navedenog istraživanja:

- 1) Tijekom istraživanja potrebno je provoditi stalni nadzor prisutnosti i/ili pojavljivanja životinja u području rada i to: vizualno (promatrači) i korištenjem hidroфона (pasivna akustička oprema).
- 2) Istraživanja je potrebno prekinuti tijekom noći te u slučaju loše vidljivosti kada nije moguće osigurati vizualni nadzor područja (magla, kiša ...) odnosno upotrijebiti drugi vid nadzora kako bi se osiguralo provođenje uvjeta.
- 3) Vizualni nadzor pojavljivanja morskih sisavaca moraju provoditi barem dvije osobe.



- 4) U područjima gdje je dubina mora manja od 200 metara, prije početka detonacija potrebno je vizualno provjeriti u trajanju od 30 minuta da li su u tom području prisutne jedinke vrsta kitova (Cetacea) (kitovi i dupini), morskih kornjača ili sredozemnih medvjedica.
- 5) U područjima gdje je dubina mora veća od 200 metara, a u kojima obitavaju vrste koje duboko i dugo rone (npr. vrste rodova *Ziphius*, *Physeter*, *Grampus*), vizualna provjera mora trajati 60 minuta.
- 6) Potrebno je utvrditi zonu isključivanja (Exclusion zone) koja obuhvaća područje na površini mora u radijusu od najmanje 1000 metara od istraživačkog broda te područje ispod površine do dna mora.
- 7) Ako se u bilo kojemu trenutku u zoni isključivanja pojave predmetne životinje, detonacije se moraju odmah obustaviti.
- 8) Ako se prije ili tijekom detonacija uoče veće grupe tj. agregacije kitova u širem području promatranja, detonacije se moraju odmah obustaviti.
- 9) Detonacije mogu započeti najmanje 30 minuta nakon što se životinje udalje iz zone isključivanja tj. 20 minuta nakon zadnjeg opažanja u širem području promatranja i to kroz proceduru polaganog starta.
- 10) Kako bi se jedinke navedenih vrsta kitova, morskih kornjača i sredozemne medvjedice mogle udaljiti iz područja istraživanja, svaki put prije početka pune aktivnosti zračnih topova potrebno je provesti proceduru polaganog starta na način da se 30 minuta prije početka pune aktivnosti mora napraviti više slabih detonacija ili jačinu detonacije treba povećavati postupno i ujednačeno u periodu od 20 minuta.
- 11) U slučaju opažanja jedinki vrsta *Ziphius cavirostris*, *Physeter macrocephalus*, *Grampus griseus* te sredozemne medvjedice (*Monachus monachus*) u širem području promatranja, detonacije se moraju odmah obustaviti i zračni topovi ugasiti, a ponovo mogu započeti s detonacijama 30 minuta nakon zadnjeg opažanja tih jedinki u širem području promatranja.
- 12) Potrebno je izbjegavati područja stalne rasprostranjenosti vrste *Ziphius cavirostris*.

U slučaju ozljeđivanja ili stradavanja strogo zaštićene životinje, provoditelj istraživanja dužan je odmah obavijestiti mjesno nadležnog inspektora zaštite prirode Ministarstva zaštite okoliša i prirode i Državni zavod za zaštitu prirode (mob: 091/6060 281 ili tel: 01/5502 900, info@dzzp.hr).

Kako bi Ministarstvo zaštite okoliša i prirode bilo sigurno da tijekom predmetnog istraživanja nije došlo do kršenja odredbi članka 153. Zakona o zaštiti prirode, nakon završetka istraživanja, istom je potrebno podnijeti izvješće o radu stručnjaka i promatrača morskih sisavaca koji su navedeni na popisu posade broda, kao i o opažanjima predmetnih strogo zaštićenih životinja i poduzetim mjerama za sprječavanje njihovog uznemiravanja i ozljeđivanja.

MZOS je temeljem zaprimljenih suglasnosti Ministarstva obrane i Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture te očitovanja Ministarstva gospodarstva i Ministarstva zaštite okoliša i prirode, te dodatnog upita Ministarstva vanjskih i europskih poslova vezano uz područje snimanja, 9. kolovoza 2013. godine izdalo odobrenje sukladno inicijalnom zahtjevu tvrtke Spectrum Geo Limited.

Dana 3. rujna 2013. godine Ministarstva vanjskih i europskih poslova je prosljedilo zahtjev tvrtke Spectrum Geo Limited za odobrenje snimanja 2D seizmičkih podataka u teritorijalnom moru i epikontinentalnom pojasu Republike Hrvatske u razdoblju od 5. rujna 2013. godine do 15. veljače 2014. godine. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture je, nakon provjere dostavljenih koordinata, ustanovilo da se snimanje predviđa i u unutarnjim morskim vodama. Stoga je MZOS 4. rujna 2013. godine od Ministarstva vanjskih i europskih poslova i Ministarstva gospodarstva zatražilo nadopunu podataka, odnosno točno utvrđivanje pozicija na kojima bi se predmetno snimanje provodilo. Po dobivenoj nadopuni, MZOS je zatražilo nove prethodne suglasnosti za predviđeno



istraživanje. Temeljem zaprimljenih suglasnosti i očitovanja, MZOS je izdalo suglasnost za snimanje 2D seizmičkih podataka u unutarnjim morskim vodama, teritorijalnom moru i epikontinentalnom pojasu Republike Hrvatske koje provodi tvrtka Spectrum Geo Limited u razdoblju od 5. rujna 2013. godine do 15. veljače 2014. godine.

U listopadu 2013. godine MZOS je zaprimilo putem Ministarstva vanjskih i europskih poslova još jedan zahtjev tvrtke Spectrum Geo Limited za dopunu gore navedenog odobrenja i to za proširenje područja istraživanja, kao i za produženje trajanja snimanja 2D seizmičkih podataka od 15. veljače 2014. do 1. ožujka 2014. godine. MZOS je, temeljem prethodnih suglasnosti Ministarstva obrane i Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture te očitovanje Ministarstva zaštite okoliša i prirode, 22 studenoga 2013. godine izdalo britanskoj tvrtki Spectrum Geo Limited dopunu odobrenja od 11. rujna 2013. godine za snimanje 2D seizmičkih podataka u znanstvenoistraživačke svrhe u unutarnjim morskim vodama, teritorijalnom moru epikontinentalnom pojasu Republike Hrvatske, a u skladu sa zahtjevu priloženim koordinatama, kao i za produženje razdoblja snimanja od 15. veljače do 1. ožujka 2014. godine, sukladno članku 13., članku 31. i članku 44. Pomorskog zakonika (Narodne novine, 181/04, 76/07, 146/08, 61/11, 56/13). Odobrenje MZOS od 11. rujna 2013. godine u ostalom je dijelu ostalo nepromijenjeno.

S poštovanjem,

MINISTAR
dr. sc. Željko Jovanović

Dostaviti:

1. Naslovu
2. Pismohrana, ovdje





REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA

66 — VLADA REPUBLIKE HRVATSKE	
- 6 -12- 2013	
021-12/13-01/216	V0301
V26-13-5	2

KLASA: 310-05/13-01/67
URBROJ: 526-02-02-02/1-13-6
Zagreb, 06. prosinca 2013. godine

10

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

n/p gđa. Andreja Gabrijel
Trg svetog Marka 2
10000 ZAGREB

PREDMET: Zastupničko pitanje dr.sc. Mirele Holy, u vezi sa seizmičkim istraživanjima Jadrana od strane tvrtke Spectrum

- odgovor, dostavlja se

Veza: vaš dopis KLASA: 021-12/13-01/216; URBROJ: 50301-01/10-13-2, od 17. listopada 2013. godine, zaprimljen u Ministarstvu gospodarstva dana 21. listopada 2013. godine

Poštovani,

sukladno traženju iz vašeg dopisa od 17. listopada 2013. godine i postignutom dogovoru na Stručnoj radnoj skupini Koordinacije za gospodarstvo, investicije i fondove Europske unije održanoj dana 25. studenog 2013. godine, glede zastupničkog pitanja dr.sc. Mirele Holy, a u svezi sa "seizmičkim istraživanjima Jadrana od strane tvrtke Spectrum", očitujemo se kako slijedi.

Ministarstvo gospodarstva određeno je nositeljem pripreme prijedloga odgovora, koje smo objedinili sa zaprimljenim prijedlozima odgovora Ministarstva zaštite okoliša i prirode i Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Tvrtka Spectrum Geo Limited predmetne radove ne obavlja temeljem odredbi Zakona o rudarstvu (Narodne novine, broj 56/13) i Zakona o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika (Narodne novine, broj 94/13).

Tvrtka Spectrum Geo Limited provodi snimanje seizmičkih podataka u unutarnjim morskim vodama, teritorijalnom moru i epikontinentalnom pojasu Republike Hrvatske sukladno odobrenju Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, (KLASA: 342-01/13-01/00017, URBROJ: 533-19-13-0034 od 11. rujna 2013. godine) u vremenskom razdoblju od 11. rujna 2013. godine do 15. veljače 2014. godine.

Navedenim odobrenjem, ne provode se rudarski istražni radovi, kao npr. bušenje istražnih bušotina, utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina-ugljikovodika na koje bi se

primjenjivale odredbe Zakona o rudarstvu i Zakona o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika.

Republika Hrvatska na temelju provedenog predmetnog istraživanja odnosno seizmičkog snimanja, dobiti će dragocjene informacije, koje će poslužiti prilikom provođenja javnih nadmetanja za odobrenje istraživanja ugljikovodika, odnosno određivanja blokova/istražnih prostora koji će biti na javnim nadmetanjima ponuđeni potencijalnim investitorima.

Na brodu kojim se istraživanja obavljaju u svakom trenutku je prisutan djelatnik Hrvatskog geološkog instituta iz Zagreba koji ima pravo uvida u sve provedene radnje i sve dobivene podatke, te je o istima dužan izvijestiti Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta. Također nakon završetka predmetnog istraživanja, rezultati se moraju dostaviti Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta.

Ujedno napominjemo, da se predmetni radovi ne odobravaju na odobrenim eksploatacijskim poljima ugljikovodika koja se nalaze na području Jadrana.

Nadalje, Ministarstvo gospodarstva napominje da su prije donošenja odluke o odabiru tvrtke Spectrum za obavljanje poslova seizmičkog istraživanja Jadrana održani sastanci i sa ostalim pružateljima navedenih usluga, a među ostalim razlozima da je odabrana tvrtka Spectrum je činjenica da je ista tvrtka predmetne radove provodila na području Mediterana (među ostalim i na području Republike Italije), te je ponudila mogućnost da krene najbrže s predmetnim radovima, odnosno provede iste u najkraćem mogućem roku.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode nema saznanja u vezi podataka o štetnom djelovanju 2D tehnologije na floru i faunu Jadranskog mora, jer isti spadaju u deskriptor „Podmorska buka“ budućeg monitoringa (Sustav praćenja i promatranja za stalnu procjenu stanja Jadranskog mora) u okviru Uredbe o uspostavi okvira za djelovanje RH u zaštitiorskog okoliša (NN 136/11) koji će se uspostaviti 1. siječnja 2015. godine, a radi postizanja dobrog stanja morskog okoliša.

Nadalje, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za zaštitu prirode zaprimila je 5. rujna 2013. godine dopis (KLASA: 342-01/13-01/00017, URBROJ: 533-19-13-0029 od 5. rujna 2013. godine), kojim je Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta zatražilo suglasnost za snimanje seizmičkih podataka u unutarnjim morskim vodama, teritorijalnom moru i epikontinentalnom pojasu Republike Hrvatske britanske tvrtke Spectrum Geo Limited, brodom M/V Northern Explorer i M/B Apollo Moon, u razdoblju od 5. rujna 2013. do 15. veljače 2014. godine.

Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta je 9. rujna 2013. godine dostavljeno očitovanje u kojemu se skreće pozornost da Ministarstvo zaštite okoliša i prirode ne izdaje suglasnost za navedeni zahtjev jer za to nema pravnog temelja te su upućeni na odredbe Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, br. 80/13) za potrebom ishoda dopuštenja u slučaju:

- ako se predviđeno istraživanje provodi unutar zaštićenih područja, unutar kojih nije dopušteno provoditi istraživanja bez dopuštenja Ministarstva zaštite okoliša i prirode temeljem članka 144. Zakona o zaštiti prirode, te

- ako se radi o derogacijama zabranjenih radnji sa strogo zaštićenim životinjama iz prirode u njihovom prirodnom području rasprostranjenosti, temeljem članaka 153. do 159. navedenog Zakona.

Kako ne bi došlo do namjernog uznemiravanja morskih organizama koji se nalaze u kategoriji strogo zaštićenih divljih vrsta, od kojih se posebno ističe morske sisavce iz porodice Delphinidae (*Delphinus delphis*, *Tursiops truncatus*), ali i sve ostale vrste kitova (*Cetacea*),

morskih kornjača (*Caretta caretta*, *Chelonia mydas*, *Dermochelys coriacea*) i sredozemnu medvjedicu (*Monachus monachus*) koji se zateknu u Jadranskom moru, proslijeđene su sljedeće mjere predostrožnosti koje je potrebno poduzeti prilikom provođenja navedenog istraživanja:

1) Tijekom istraživanja potrebno je provoditi stalni nadzor prisutnosti i/ili pojavljivanja životinja u području rada i to: vizualno (promatrači) i korištenjem hidrofona (pasivna akustička oprema).

2) Istraživanja je potrebno prekinuti tijekom noći te u slučaju loše vidljivosti kada nije moguće osigurati vizualni nadzor područja (magla, kiša ...) odnosno upotrijebiti drugi vid nadzora kako bi se osiguralo provođenje uvjeta.

3) Vizualni nadzor pojavljivanja morskih sisavaca moraju provoditi barem dvije osobe.

4) U područjima gdje je dubina mora manja od 200 metara, prije početka detonacija potrebno je vizualno provjeriti u trajanju od 30 minuta da li su u tom području prisutne jedinke vrsta kitova (*Cetacea*) (kitovi i dupini), morskih kornjača ili sredozemnih medvjedica.

5) U područjima gdje je dubina mora veća od 200 metara, a u kojima obitavaju vrste koje duboko i dugo rone (npr. vrste rodova *Ziphius*, *Physeter*, *Grampus*), vizualna provjera mora trajati 60 minuta.

6) Potrebno je utvrditi zonu isključivanja (Exclusion zone) koja obuhvaća područje na površini mora u radijusu od najmanje 1000 metara od istraživačkog broda te područje ispod površine do dna mora.

7) Ako se u bilo kojemu trenutku u zoni isključivanja pojave predmetne životinje, detonacije se moraju odmah obustaviti.

8) Ako se prije ili tijekom detonacija uoče veće grupe tj. agregacije kitova u širem području promatranja, detonacije se moraju odmah obustaviti.

9) Detonacije mogu započeti najmanje 30 minuta nakon što se životinje udalje iz zone isključivanja tj. 20 minuta nakon zadnjeg opažanja u širem području promatranja i to kroz proceduru polaganog starta.

10) Kako bi se jedinke navedenih vrsta kitova, morskih kornjača i sredozemne medvjedice mogle udaljiti iz područja istraživanja, svaki put prije početka pune aktivnosti zračnih topova potrebno je provesti proceduru polaganog starta na način da se 30 minuta prije početka pune aktivnosti mora napraviti više slabih detonacija ili jačinu detonacije treba povećavati postupno i ujednačeno u periodu od 20 minuta.

11) U slučaju opažanja jedinki vrsta *Ziphius cavirostris*, *Physeter macrocephalus*, *Grampus griseus* te sredozemne medvjedice (*Monachus monachus*) u širem području promatranja, detonacije se moraju odmah obustaviti i zračni topovi ugasiti, a ponovo mogu započeti s detonacijama 30 minuta nakon zadnjeg opažanja tih jedinki u širem području promatranja.

12) Potrebno je izbjegavati područja stalne rasprostranjenosti vrste *Ziphius cavirostris*.

Ako dođe do ozljeđivanja ili stradavanja strogo zaštićene životinje, potrebno je odmah obavijestiti mjesno nadležnog inspektora zaštite prirode Ministarstva zaštite okoliša i prirode i Državni zavod za zaštitu prirode (mob: 091/6060 281 ili tel: 01/5502 900, info@dzzp.hr).

Kako bi Ministarstvo zaštite okoliša i prirode bilo sigurno da tijekom predmetnog istraživanja nije došlo do kršenja odredbi članka 153. Zakona o zaštiti prirode, nakon završetka istraživanja potrebno im je podnijeti izvješće o radu stručnjaka i promatrača morskih sisavaca koji se nalaze navedeni na popisu posade broda, kao i o opažanjima

predmetnih strogo zaštićenih životinja i poduzetim mjerama za sprječavanje njihovog uznemiravanja i ozljeđivanja.

Osim navedenog zahtjeva Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta za suglasnost za snimanje seizmičkih podataka, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za zaštitu prirode nije zaprimila neke druge zahtjeve niti je imala drugih postupanja vezano uz predmetno seizmičko istraživanje.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (u daljnjem tekstu MZOS) zaprimilo je 24. svibnja 2013. godine od Ministarstva vanjskih i europskih poslova prosljeđeni zahtjev Veleposlanstva Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske u Republici Hrvatskoj za odobrenje snimanja 2D seizmičkih podataka epikontinentalnog pojasa Republike Hrvatske u znanstvenoistraživačke svrhe koje bi provodila britanska tvrtka Spectrum Geo Limited u razdoblju od srpnja do listopada 2013. godine. U zahtjevu navode da točan datum početka predmetnog snimanja ovisi o dobivanju potrebnih dozvola, izvršenju ugovora i potrebnih aneksa s Ministarstvom gospodarstva i/ili vladinom agencijom. Uz zahtjev su bile priložene i koordinate područja na kojem bi se snimanje provodilo i popis posade kao i inicijalni dopis Veleposlanstva Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske u Republici Hrvatskoj koji nije bio usklađen s navodima iz zahtjeva tvrtke Spectrum Geo Limited. Zbog nejasnoća o svrsi predmetnog zahtjeva, MZOS je više puta Ministarstvu vanjskih i europskih poslova upućivalo zahtjeve za nadopunu podataka. Istovremeno, MZOS je zatražilo očitovanje (31. svibnja 2013. godine) od Ministarstva gospodarstva o zahtjevu tvrtke Spectrum Geo Limited te dostavljanje preslike ugovora i aneksa ugovora između tvrtke Spectrum Geo Limited i Ministarstva gospodarstva.

Tvrtka Spectrum Geo Limited u više je navrata izravno MZOS dostavljalo nadopunu zahtjeva, čime je prekršila protokol o službenoj komunikaciji. MZOS je sve zaprimljene zahtjeve uredno prosljeđivalo Ministarstvu vanjskih i europskih poslova. Svi podaci o snimanjima kojima je MZOS raspolagalo prosljeđivani su Ministarstvu obrane i Ministarstvu pomorstva, prometa i infrastrukture radi izdavanja prethodnih suglasnosti, te Ministarstvu gospodarstva na znanje.

MZOS je 3. srpnja 2013. godine od Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture zaprimilo prethodnu suglasnost za obavljanje zatraženog snimanja u periodu od 15. kolovoza do 15. prosinca 2013. godine. Ministarstvo obrane je 09. srpnja 2013. godine izdalo prethodnu suglasnost za predmetno istraživanje u epikontinentalnom pojasu uz napomenu da je tvrtka Spectrum Geo Limited podnijela zahtjev za snimanje u epikontinentalnom pojasu, a da je iz privitka razvidno da područje istraživanja uključuje teritorijalno more i unutarnje morske vode. Ministarstvo gospodarstva je svoje očitovanje o zahtjevu tvrtke Spectrum Geo Limited za provođenje snimanja 2D seizmičkih podataka epikontinentalnog pojasa Republike Hrvatske u znanstvenoistraživačke svrhe prosljedilo MZOS-u 10. srpnja 2013. godine. U očitovanju navode kako se navedeno snimanje seizmičkih podataka ne smatra istraživanjem mineralnih sirovina u smislu Zakona o rudarstvu (NN 56/13) te da isto nije predmet dozvole i koncesije za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika u smislu konačnog prijedloga Zakona istraživanju i eksploataciji ugljikovodika. Dodatno, Ministarstvo gospodarstva bilo je suglasno s izdavanjem odobrenja tvrtki Spectrum Geo Limited za snimanje seizmičkih podataka u epikontinentalnom pojasu RH radi prikupljanja seizmičkih podataka u svrhu znanstvenog istraživanja.

Budući da predmetno snimanje uključuje eksplozije zračnih balona, a svjesno činjenice da u Jadranu žive strogo zaštićene životinjske vrste kao što su to dupini, glavate želve i sredozemne medvjedice, MZOS je 3. srpnja 2013. godine dodatno zatražilo očitovanje Ministarstva zaštite okoliša i prirode o predmetnom snimanju. U očitovanju Ministarstva zaštite okoliša i prirode je bilo navedeno da se iz priložene dokumentacije vidi da se seizmička ispitivanja (sukladno priloženim kartama) provode u blizini zaštićenih područja u

kojima ista nisu dopuštena sukladno članku 13. Pomorskog zakonika. Nadalje, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode predložilo je da se u buduću suglasnost svakako unesu i mjere predostrožnosti koje bi trebalo poduzeti, a u cilju smanjenje utjecaja na jedinke strogo zaštićenih divljih vrsta.

Temeljem zaprimljenih suglasnosti Ministarstva obrane i Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture te očitovanja Ministarstva gospodarstva i Ministarstva zaštite okoliša i prirode, te dodatnog upita Ministarstva vanjskih i europskih poslova vezano uz područje snimanja, MZOS je 9. kolovoza 2013. godine izdalo odobrenje sukladno inicijalnom zahtjevu tvrtke Spectrum Geo Limited.

Dana 3. rujna 2013. godine Ministarstva vanjskih i europskih poslova je prosljedilo zahtjev tvrtke Spectrum Geo Limited za odobrenje snimanja 2D seizmičkih podataka u teritorijalnom moru i epikontinentalnom pojasu Republike Hrvatske u razdoblju od 5. rujna 2013. godine do 15. veljače 2014. godine. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture je, nakon provjere dostavljenih koordinata, ustanovilo da se snimanje predviđa i u unutarnjim morskim vodama. Stoga je MZOS 4. rujna 2013. godine od Ministarstva vanjskih i europskih poslova i Ministarstva gospodarstva zatražilo nadopunu podataka, odnosno točno utvrđivanje pozicija na kojima bi se predmetno snimanje provodilo. Po dobivenoj nadopuni, MZOS je zatražilo nove prethodne suglasnosti za predviđeno istraživanje. Temeljem zaprimljenih suglasnosti i očitovanja, MZOS je izdalo suglasnost za snimanje 2D seizmičkih podataka u unutarnjim morskim vodama, teritorijalnom moru i epikontinentalnom pojasu Republike Hrvatske koje provodi tvrtka Spectrum Geo Limited u razdoblju od 5. rujna 2013. godine do 15. veljače 2014. godine.

U listopadu 2013. godine MZOS je zaprimilo putem Ministarstva vanjskih i europskih poslova još jedan zahtjev tvrtke Spectrum Geo Limited za dopunu gore navedenog odobrenja i to za proširenje područja istraživanja, kao i za produženje trajanja snimanja 2D seizmičkih podataka od 15. veljače 2014. do 1. ožujka 2014. godine. MZOS je, temeljem prethodnih suglasnosti Ministarstva obrane i Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture te očitovanje Ministarstva zaštite okoliša i prirode, 22. studenoga 2013. godine, izdalo britanskoj tvrtki Spectrum Geo Limited dopunu odobrenja od 11. rujna 2013. godine za snimanje 2D seizmičkih podataka u unutarnjim morskim vodama, teritorijalnom moru i epikontinentalnom pojasu Republike Hrvatske, a u skladu sa zahtjevom priloženim koordinatama, kao i za produženje razdoblja snimanja od 15. veljače do 1. ožujka 2014. godine, sukladno članku 13., članku 31. i članku 44. Pomorskog zakonika (Narodne novine, 181/04, 76/07, 146/08, 61/11, 56/13). Odobrenje MZOS od 11. rujna 2013. godine u ostalom je dijelu ostalo nepromijenjeno.

Zaključno valja napomenuti da, sukladno odredbama Pomorskog zakonika (Narodne novine, 181/04, 76/07, 146/08, 61/11, 56/13), MZOS, na temelju prethodnih suglasnosti ministarstva nadležnog za obranu i ministarstva nadležnog za sigurnost plovidbe, izdaje odobrenje za obavljanje istraživanja, ispitivanja, fotografiranja i/ili mjerenja mora, morskog dna i/ili morskog podzemlja unutarnjih morskih voda (članak 13.), teritorijalnog mora (članak 31.), Zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa (članak 40.) i epikontinentalnog pojasa (članak 44.) Republike Hrvatske. Razvidno je da je, prilikom rješavanja zahtjeva britanske tvrtke Spectrum Geo Limited, MZOS postupalo temeljem odredbi Pomorskog zakonika i na njemu utemeljenih akata, te da je svoje odobrenje izdalo temeljem prethodnih suglasnosti. Jednako je tako potrebno naglasiti i da je MZOS o svojem postupanju u navedenom slučaju o svemu uredno obavještavalo Ministarstvo vanjskih i europskih poslova i Ministarstvo gospodarstva.

S poštovanjem,





REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I PRIRODE

10000 Zagreb, Ulica Republike Austrije 14
Tel: 01/ 3717 111 fax: 01/ 3717 149

KLASA: 023-01/13-01/106

URBROJ: 517-04-13-5

Zagreb, 4. studenog 2013.

REPUBLIKA HRVATSKA
526 - MINISTARSTVO GOSPODARSTVA

Primljeno: 07 -11- 2013

Klasifikacijska oznaka:	Ustrojstvena jedinica
310-05/13-01/67	526-02-02
Uredbeni broj:	Pril. Vrij.
517-13-2	

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA
n/p ministra Ivana Vrdoljaka

PREDMET: Zastupničko pitanje dr. sc. Mirele Holy, u vezi sa seizmičkim istraživanjima Jadrana od strane tvrtke Spectrum
- odgovor, daje se

Veza: KLASA: 021-12/13-01/216, URBROJ: 50301-01/10-13-2 od 17. listopada 2013.

Poštovani ministre Vrdoljak,

vezano uz zastupničko pitanje zastupnice u Hrvatskom saboru dr. sc. Mirele Holy upućenog predsjedniku Vlade Republike Hrvatske Zoranu Milanoviću, a u vezi sa seizmičkim istraživanjima Jadranskog mora koje provodi tvrtka Spectrum od 7. rujna 2013. godine primjenom 2D tehnologije, obavještavamo vas da Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, u okviru svog djelokruga daje sljedeći odgovor:

Uprava za zaštitu okoliša i održivi razvoj, Sektor za atmosferu, more i tlo, nema saznanja o netransparentnom informiranju javnosti o projektu tvrtke Spectrum kao ni o modelu „multi-client“ seizmičkog istraživanja Jadrana. Nadalje, ova Uprava nema saznanja u vezi podataka o štetnom djelovanju 2D tehnologije na floru i faunu Jadranskog mora jer isti spadaju u deskriptor „Podmorska buka“ budućeg monitoringa (Sustav praćenja i promatranja za stalnu procjenu stanja Jadranskog mora) u okviru Uredbe o uspostavi okvira za djelovanje RH u zaštiti morskog okoliša (NN 136/11) koji će se uspostaviti 1. siječnja 2015. godine, a radi postizanja dobrog stanja morskog okoliša.

Uprava za zaštitu prirode zaprimila je 5. rujna 2013. godine dopis, KLASA: 342-01/13-01/00017, URBROJ: 533-19-13-0029 od 5. rujna 2013. godine kojim je Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta zatražilo suglasnost za snimanje seizmičkih podataka u unutarnjim morskim vodama, teritorijalnom moru i epikontinentalnom pojasu Republike Hrvatske britanske tvrtke Spectrum Geo Limited, brodom M/V Northern Explorer i M/B Apollo Moon, u razdoblju od 5. rujna 2013. do 15. veljače 2014. godine.

Ministarstvu znanosti je 9. rujna 2013. godine dostavljeno očitovanje u kojemu se skreće pozornost da ovo Ministarstvo ne izdaje suglasnost za navedeni zahtjev jer za to nema pravnog temelja te su upućeni na odredbe Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13) za potrebnom ishodenja dopuštenja:

- ako se predviđeno istraživanje provodi unutar zaštićenih područja, unutar kojih nije dopušteno provoditi istraživanja bez dopuštenja Ministarstva zaštite okoliša i prirode temeljem članka 144. Zakona o zaštiti prirode, te
- ako se radi o derogacijama zabranjenih radnji sa strogo zaštićenim životinjama iz prirode u njihovom prirodnom području rasprostranjenosti, temeljem članaka 153. do 159. navedenog Zakona.

Kako ne bi došlo do namjernog uznemiravanja morskih organizama koji se nalaze u kategoriji strogo zaštićenih divljih vrsta, od kojih se posebno ističe morske sisavce iz porodice Delphinidae (*Delphinus delphis*, *Tursiops truncatus*), ali i sve ostale vrste kitova (Cetacea), morskih kornjača (*Caretta caretta*, *Chelonia mydas*, *Dermochelys coriacea*) i sredozemnu medvjedicu (*Monachus monachus*) koji se zateknu u Jadranskom moru, proslijeđene su sljedeće mjere predostrožnosti koje je potrebno poduzeti prilikom provođenja istraživanja:

- 1) Tijekom istraživanja potrebno je provoditi stalni nadzor prisutnosti i/ili pojavljivanja životinja u području rada i to: vizualno (promatrači) i korištenjem hidroфона (pasivna akustička oprema).
- 2) Istraživanja je potrebno prekinuti tijekom noći te u slučaju loše vidljivosti kada nije moguće osigurati vizualni nadzor područja (magla, kiša...) odnosno upotrijebiti drugi vid nadzora kako bi se osiguralo provođenje uvjeta.
- 3) Vizualni nadzor pojavljivanja morskih sisavaca moraju provoditi barem dvije osobe.
- 4) U područjima gdje je dubina mora manja od 200 metara, prije početka detonacija potrebno je vizualno provjeriti u trajanju od 30 minuta da li su u tom području prisutne jedinke vrsta kitova (Cetacea) (kitovi i dupini), morskih kornjača ili sredozemna medvjedica.
- 5) U područjima gdje je dubina mora veća od 200 metara, a u kojima obitavaju vrste koje duboko i dugo rone (npr. vrste rodova *Ziphius*, *Physeter*, *Grampus*), vizualna provjera mora trajati 60 minuta.
- 6) Potrebno je utvrditi zonu isključivanja (*Exclusion zone*) koja obuhvaća područje na površini mora u radijusu od najmanje 1000 metara od istraživačkog broda te područje ispod površine do dna mora.
- 7) Ako se u bilo kojemu trenutku u zoni isključivanja pojave predmetne životinje, detonacije se moraju odmah obustaviti.
- 8) Ako se prije ili tijekom detonacija uoče veće grupe tj. agregacije kitova u širem području promatranja, detonacije se moraju odmah obustaviti.
- 9) Detonacije mogu započeti najmanje 30 minuta nakon što se životinje udalje iz zone isključivanja tj. 20 minuta nakon zadnjeg opažanja u širem području promatranja i to kroz proceduru polaganog starta.
- 10) Kako bi se jedinke navedenih vrsta kitova, morskih kornjača i sredozemne medvjedice mogle udaljiti iz područja istraživanja, svaki put prije početka pune aktivnosti zračnih topova potrebno je provesti proceduru polaganog starta na način da se 30 minuta prije početka pune aktivnosti mora napraviti više slabih detonacija ili jačinu detonacije treba povećavati postupno i ujednačeno u periodu od 20 minuta.
- 11) U slučaju opažanja jedinki vrsta *Ziphius cavirostris*, *Physeter macrocephalus*, *Grampus griseus* te sredozemne medvjedice (*Monachus monachus*) u širem području promatranja, detonacije se moraju odmah obustaviti i zračni topovi ugasiti, a ponovo mogu započeti s detonacijama 30 minuta nakon zadnjeg opažanja tih jedinki u širem području promatranja.

- 12) Potrebno je izbjegavati područja stalne rasprostranjenosti vrste *Ziphius cavirostris* (karta u privitku dopisa).

Ako dođe do ozljeđivanja ili stradavanja strogo zaštićene životinje, potrebno je odmah obavijestiti mjesno nadležnog inspektora zaštite prirode ovog Ministarstva i Državni zavod za zaštitu prirode (mob: 091/6060 281 ili tel: 01/5502 900, info@dzzp.hr).

Kako bismo bili sigurni da tijekom predmetnog istraživanja nije došlo do kršenja odredbi članka 153. Zakona o zaštiti prirode, nakon završetka istraživanja potrebno je Ministarstvu zaštite okoliša i prirode podnijeti izvješće o radu stručnjaka i promatrača morskih sisavaca koji se nalaze navedeni na popisu posade broda, kao i o opažanjima predmetnih strogo zaštićenih životinja i poduzetim mjerama za sprječavanje njihovog uznemiravanja i ozljeđivanja.

Osim navedenog zahtjeva Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta za suglasnost za snimanje seizmičkih podataka, Uprava za zaštitu prirode nije zaprimila neke druge zahtjeve niti je imala drugih postupanja vezano uz predmetno seizmičko istraživanje.

S poštovanjem,

MINISTAR

Mihael Zmajlović

